

ZBIERKA ZÁKONOV
SLOVENSKEJ REPUBLIKY
Ročník 2008

Vyhlásené: 12. 6. 2008 Časová verzia predpisu účinná od: 12. 6.2026

Časová verzia predpisu účinná od:1.1.2027

201

ZÁKON

z 15. mája 2008

o náhradnom výživnom a o zmene a doplnení zákona č. 36/2005

Z. z. o rodine a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení nálezu Ústavného súdu Slovenskej republiky č. 615/2006 Z. z.

Národná rada Slovenskej republiky sa uzniesla na tomto zákone:

Čl. I

§ 1

Predmet úpravy

Tento zákon upravuje poskytovanie náhradného výživného, ktorým sa prispieva na zabezpečenie výživy nezaopatreného dieťaťa,¹⁾ ktoré má nárok na náhradné výživné (ďalej len „oprávnená osoba“).

§ 2

Nárok na náhradné výživné

(1) Oprávnená osoba má nárok na náhradné výživné, ak

a) spĺňa jednu z týchto podmienok:

1. súdu bol podaný návrh na vykonanie exekúcie na vymoženie pohľadávky na výživnom z dôvodu, že rodič oprávnenej osoby alebo iná fyzická osoba, ktorej bola rozhodnutím súdu uložená povinnosť platiť výživné oprávnenej osobe (ďalej len „povinná osoba“), neplní výživovaciú povinnosť v plnej výške, v lehote a spôsobom určeným rozhodnutím súdu; lehota na plnenie výživovacej povinnosti sa na účely tohto zákona považuje za zachovanú, ak povinná osoba splní výživovaciú povinnosť v plnej výške po lehote určenej rozhodnutím súdu najneskôr do konca príslušného kalendárneho mesiaca,
2. preukáže potvrdením Centra pre medzinárodnoprávnu ochranu detí a mládeže²⁾ (ďalej len „centrum“) ako prijímajúceho orgánu a odosielajúceho orgánu v oblasti vymáhania výživného podľa osobitného predpisu³⁾ alebo podľa medzinárodných dohovorov,⁴⁾ že

¹⁾ § 3 zákona č. 600/2003 Z. z. o prídavku na dieťa a o zmene a doplnení zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení zákona č. 532/2007 Z. z.

²⁾ § 74 zákona č. 305/2005 Z. z. o sociálnoprávnej ochrane detí a o sociálnej kuratele a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 61/2018 Z. z.

³⁾ Nariadenie Rady (ES) č. 4/2009 z 18. decembra 2008 o právomoci, rozhodnom práve, uznávaní a výkone rozhodnutí a o spolupráci vo veciach výživovacej povinnosti (Ú. v. EÚ L 7, 10. 1. 2009) v platnom znení.

⁴⁾ Vyhláška ministra zahraničných vecí č. 33/1959 Zb. o Dohovore o vymáhaní výživného v cudzine.

- 2a. návrh na výkon rozhodnutia vo veci vymáhania výživného bol postúpený príslušnému prijímajúcemu orgánu v cudzine alebo
- 2b. vymáhanie výživného z cudziny nie je možné; to neplatí, ak vymáhanie výživného z cudziny nie je možné z dôvodu neposkytnutia súčinnosti žiadateľa o náhradné výživné centru,
3. oprávnenej osobe nevznikol nárok na sirotský dôchodok alebo sirotský výsluhový dôchodok,
4. úhrn súm sirotského dôchodku a sirotského výsluhového dôchodku po jednom rodičovi je nižší ako 0,7-násobok sumy životného minima pre nezaopatrené dieťa,⁵⁾
5. rozhodnutím súdu bola povinnej osobe uložená povinnosť poukazovať výživné pre oprávnenú osobu úradu práce, sociálnych vecí a rodiny (ďalej len „úrad“),⁶⁾
- b) ~~plní povinné predprimárne vzdelávanie alebo povinnú školskú dochádzku, ak je oprávnenou osobou dieťa, ktoré je povinné plniť povinné predprimárne vzdelávanie alebo povinnú školskú dochádzku;⁷⁾ podmienka sa považuje za splnenú, kým z oznámenia príslušného orgánu^{8aa)} nevyplynie, že~~
1. ~~dieťa nebolo prihlásené na plnenie povinného predprimárneho vzdelávania alebo na plnenie povinnej školskej dochádzky,~~
 2. ~~dieťa, ktoré plní povinné predprimárne vzdelávanie, neospravedlnene vynechá viac ako 5 dní v mesiaci, alebo~~
 3. ~~žiak, ktorý plní povinnú školskú dochádzku, neospravedlnene vynechá viac ako 15 vyučovacích hodín v mesiaci alebo viac ako 60 vyučovacích hodín v príslušnom školskom roku,~~
- b) zdržiava sa
- a. na území Slovenskej republiky alebo
 - b. mimo územia Slovenskej republiky z dôvodu štúdia v cudzine a
 - c) má na území Slovenskej republiky trvalý pobyt.
- (2) Podmienka podľa odseku 1 písm. b) sa u oprávnenej osoby podľa odseku 1 písm. a) piateho bodu považuje za splnenú.
- (3) Nárok na náhradné výživné vzniká
- a) odo dňa podania žiadosti o náhradné výživné, ak sú splnené podmienky nároku na náhradné výživné podľa odseku 1 písm. a) prvého bodu alebo druhého bodu a **písm. b) a c),**
 - b) dňom úmrtia rodiča dieťaťa, ak sú splnené podmienky nároku na náhradné výživné podľa odseku 1 písm. a) tretieho bodu alebo štvrtého bodu a písm. **písm. b) a c),**
 - c) odo dňa priznania výživného oprávnenej osobe rozhodnutím súdu, ak sú splnené podmienky nároku na náhradné výživné podľa odseku 1 písm. a) piateho bodu a **písm. c).**
- ~~(4) Nárok na náhradné výživné nevzniká oprávnenej osobe, ktorej sa poskytuje starostlivosť v zariadení sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately pobytovou formou alebo v špeciálnom výchovnom zariadení z dôvodu výkonu rozhodnutia súdu o nariadení ústavnej starostlivosti, výkonu neodkladného opatrenia súdu alebo výkonu rozhodnutia súdu o uložení ochrannnej výchovy alebo výchovného opatrenia, alebo je vo výkone väzby, alebo vo výkone trestu odňatia slobody; to neplatí, ak ide o oprávnenú osobu podľa~~
- ~~1. odseku 1 písm. a) tretieho bodu alebo štvrtého bodu, ktorej sa poskytuje starostlivosť v zariadení sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately pobytovou formou z dôvodu výkonu rozhodnutia súdu o nariadení ústavnej~~

Vyhláška ministra zahraničných vecí č. 14/1974 Zb. o Dohovore o uznaní a vykonateľnosti rozhodnutia o vyživovacej povinnosti k deťom.

Vyhláška ministra zahraničných vecí č. 132/1976 Zb. o Dohovore o uznávaní a výkone rozhodnutí o vyživovacej povinnosti.

⁵⁾ § 2 písm. c) zákona č. 601/2003 Z. z. o životnom minime a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

⁶⁾ § 45 a 51 zákona č. 36/2005 Z. z. o rodine a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

⁷⁾ § 19 až 21 a § 28a zákona č. 245/2008 Z. z. o výchove a vzdelávaní (školský zákon) a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

^{8 aa)} § 52 ods. 4 a § 58 ods. 2 zákona č. 321/2025 Z. z. o školskej správe a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

~~starostlivosti, výkonu neodkladného opatrenia súdu alebo výkonu rozhodnutia súdu o uložení výchovného opatrenia, 2. odseku 1 písm. a) piateho bodu.~~

(4) Nárok na náhradné výživné nevzniká

- a) oprávnenej osobe, ktorej sa poskytuje starostlivosť pobytovou formou v zariadení sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately alebo vo výchovnom zariadení⁷⁾ z dôvodu výkonu rozhodnutia súdu o nariadení ústavnej starostlivosti, výkonu neodkladného opatrenia súdu alebo výkonu rozhodnutia súdu o uložení ochrannej výchovy alebo výchovného opatrenia, alebo ktorá je vo výkone väzby, trestu odňatia slobody alebo vo výkone detencie; to neplatí, ak ide o oprávnenú osobu podľa odseku 1 písm. a) tretieho bodu alebo štvrtého bodu, ktorej sa poskytuje starostlivosť v zariadení sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately pobytovou formou z dôvodu výkonu rozhodnutia súdu o nariadení ústavnej starostlivosti, výkonu neodkladného opatrenia súdu alebo výkonu rozhodnutia súdu o uložení výchovného opatrenia,
- b) počas
1. určenia osobitného príjemcu prídavku na dieťa a príplatku k prídavku na dieťa z dôvodu, že sa na základe oznámenia alebo rozhodnutia príslušného orgánu prídavok na dieťa a príplatok k prídavku na dieťa nevyužíva na jeho účel^{7aa)} alebo
 2. zastavenia výplaty prídavku na dieťa a príplatku k prídavku na dieťa z dôvodu, že počas určenia osobitného príjemcu prídavku na dieťa a príplatku k prídavku na dieťa nastala skutočnosť odôvodňujúca zastavenie jeho výplaty.^{7ab)}“.

§ 4

Výška náhradného výživného

Náhradné výživné, na ktoré má nárok oprávnená osoba

- a) podľa § 2 ods. 1 písm. a) prvého bodu alebo druhého bodu, je vo výške
1. výživného určeného rozhodnutím súdu, alebo
 2. rozdielu medzi výškou výživného určeného rozhodnutím súdu a výškou zaplateného výživného povinnou osobou, ak povinná osoba neplní vyživovaciu povinnosť v plnej výške,
- b) podľa § 2 ods. 1 písm. a) tretieho bodu, je vo výške 0,7-násobku sumy životného minima pre nezaopatrené dieťa,⁵⁾
- c) podľa § 2 ods. 1 písm. a) štvrtého bodu, je vo výške rozdielu medzi 0,7-násobkom sumy životného minima pre nezaopatrené dieťa,⁵⁾ a úhrnom súm sirotského dôchodku a sirotského výsluhového dôchodku po jednom rodičovi,
- d) podľa § 2 ods. 1 písm. a) piateho bodu je vo výške výživného určeného rozhodnutím súdu.

§ 5

Pôsobnosť úradu vo veciach náhradného výživného

Úrad

- a) rozhoduje o
1. náhradnom výživnom,
 2. uložení pokuty za správny delikt,
- b) vypláca náhradné výživné,
- c) prejednáva priestupky podľa § 14.

§ 7

Zánik nároku na náhradné výživné

1. Nárok na náhradné výživné zanikne, ak
- a) oprávnená osoba prestane spĺňať podmienky podľa § 2,
- b) povinná osoba začne plniť voči oprávnenej osobe vyživovaciu povinnosť; za plnenie vyživovacej povinnosti sa považuje jej plnenie najmenej počas dvoch mesiacov v plnej výške, v lehote a spôsobom určených rozhodnutím súdu, alebo

c) fyzická osoba, ktorej úrad vypláca náhradné výživné (ďalej len „poberateľ náhradného výživného“), nesplní povinnosť podľa § 12 ods. 1 písm. c).

(2) Odsek 1 písm. b) a c) sa nepoužije, ak ide o náhradné výživné, na ktoré má nárok oprávnená osoba podľa § 2 ods. 1 písm. a) piateho bodu.

§ 8

Výplata náhradného výživného

(1) Náhradné výživné priznané oprávnenej osobe podľa § 2 ods. 1 písm. a) prvého bodu, druhého bodu alebo piateho bodu sa vypláca preddavkovo.

(2) Úrad vypláca náhradné výživné poberateľovi náhradného výživného v hotovosti mesačne pozadu, najskôr od prvého dňa v mesiaci, v ktorom bola podaná žiadosť, ak tento zákon neustanovuje inak. Náhradné výživné sa vypláca za celý kalendárny mesiac, aj keď podmienky nároku boli splnené len za časť kalendárneho mesiaca. Náhradné výživné sa nevypláca do cudziny.

(3) Ak odsek 4 neustanovuje inak, úrad vypláca náhradné výživné na účet v banke alebo v pobočke zahraničnej banky, ak o to žiadateľ o náhradné výživné alebo poberateľ náhradného výživného písomne požiada; úrad je povinný tejto žiadosti vyhovieť.

(4) Náhradné výživné, na ktoré má nárok oprávnená osoba podľa § 2 ods. 1 písm. a) piateho bodu, úrad vyplatí

a) na účet v banke alebo pobočke zahraničnej banky,

1. na ktorý sa poukazuje opakovaný príspevok dieťaťu zverenému do náhradnej starostlivosti,^{9ac)}

2. ktorý oprávnená osoba oznámila úradu, ak nemožno postupovať podľa prvého bodu, alebo

b) v hotovosti na adresu na území Slovenskej republiky,

1. na ktorú sa poukazuje opakovaný príspevok dieťaťu zverenému do náhradnej starostlivosti,^{7ac)}

2. ktorú oprávnená osoba oznámila úradu, ak nemožno postupovať podľa prvého bodu.

(5) Ak výška náhradného výživného podľa § 4 je nižšia ako 0,66 eura za mesiac, úrad náhradné výživné nevypláca.

§ 9

Zastavenie výplaty náhradného výživného a zmena výšky náhradného výživného

(1) Úrad zastaví výplatu náhradného výživného, ak

a) subjekt uvedený v § 12 ods. 2 nesplní povinnosť podľa § 12 ods. 2,

b) vznikne dôvod na prešetrovanie trvania nároku na náhradné výživné a na jeho výplatu,

c) poberateľ náhradného výživného požiada o zastavenie výplaty náhradného výživného.

(2) Úrad zastaví výplatu náhradného výživného podľa odseku 1 písm. a) a b) od prvého dňa kalendárneho mesiaca nasledujúceho po kalendárnom mesiaci, za ktorý sa už vyplatilo náhradné výživné. Úrad zastaví výplatu náhradného výživného podľa odseku 1 písm. c) odo dňa uvedeného v žiadosti o zastavenie výplaty náhradného výživného, najskôr od prvého dňa kalendárneho mesiaca, v ktorom bola žiadosť doručená úradu.

(3) Úrad zvýši alebo zníži náhradné výživné, ak sa zmenia skutočnosti rozhodujúce na určenie jeho výšky, od prvého dňa kalendárneho mesiaca, v ktorom nastala zmena skutočnosti rozhodujúcej na určenie jeho výšky.

(4) Ak sa zvýšila výška výživného rozhodnutím súdu spätne za obdobie, za ktoré sa náhradné výživné vyplatilo, úrad doplatí sumu náhradného výživného zodpovedajúcu rozdielu medzi novou výškou výživného a

^{9 ac)} § 5 zákona č. 627/2005 Z. z. o príspevkoch na podporu náhradnej starostlivosti o dieťa v znení neskorších predpisov.

pôvodnou výškou výživného v kalendárnom mesiaci nasledujúcom po kalendárnom mesiaci, v ktorom sa o zvýšení výživného dozvedel.

(5) Ak pominuli dôvody, pre ktoré bola zastavená výplata náhradného výživného a podmienky nároku na náhradné výživné trvajú, úrad obnoví výplatu náhradného výživného

- a) od prvého dňa kalendárneho mesiaca nasledujúceho po mesiaci, v ktorom zanikli dôvody, pre ktoré bola výplata podľa odseku 1 písm. a) alebo písm. b) zastavená, alebo
- b) odo dňa uvedeného v žiadosti o obnovenie výplaty náhradného výživného, ktorého výplata bola zastavená podľa odseku 1 písm. c), najskôr od prvého dňa kalendárneho mesiaca, v ktorom bola žiadosť o obnovenie výplaty náhradného výživného doručená úradu; **ak poberateľ náhradného výživného nepožiadá o obnovenie výplaty náhradného výživného v lehote dvoch mesiacov od zastavenia výplaty, nárok na náhradné výživné uplynutím tejto lehoty zaniká.**

(6) Úrad doplatí náhradné výživné za obdobie zastavenia jeho výplaty podľa odseku 1 písm. a) a b), ak podmienky nároku na náhradné výživné počas tohto obdobia boli splnené.

§ 10

Vrátenie a zúčtovanie náhradného výživného

(1) Ak sa náhradné výživné vyplatilo neprávom alebo vo vyššej sume ako patrilo, alebo ak sa dodatočne zistí, že zanikol nárok na náhradné výživné alebo nastala zmena skutočností rozhodujúcich na jeho vyplácanie alebo na určenie jeho výšky za obdobie, za ktoré sa náhradné výživné už vyplatilo, poberateľ náhradného výživného je povinný vrátiť neprávom vyplatené sumy alebo sumy vyplatené vo vyššej sume, ako patrilo.

(2) Sumy podľa odseku 1 sa zúčtujú so sumami z bežne vyplácaného náhradného výživného, ak nárok na náhradné výživné trvá, alebo z neskôr priznaného náhradného výživného pre tú istú oprávnenú osobu. Po zúčtovaní podľa prvej vety výška bežne vyplácaného náhradného výživného nesmie byť nižšia ako minimálne výživné.^{10 ad)} Sumy podľa odseku 1 sa môžu uhradiť aj jednorazovo so súhlasom poberateľa náhradného výživného, ktorému sa vyplatili.

(3) Nárok na vrátenie náhradného výživného vyplateného neprávom alebo v nesprávnej výške zaniká uplynutím troch rokov odo dňa, keď úrad túto skutočnosť zistil, najneskôr uplynutím desiatich rokov odo dňa, za ktorý sa náhradné výživné vyplatilo.

§ 10a

Vrátenie náhradného výživného pre dodatočne zaplatené výživné alebo vymožené výživné

(1) Ak povinná osoba dodatočne zaplatí výživné alebo ak sa v exekučnom konaní na vymoženie pohľadávky na výživnom vymôže výživné, poberateľ náhradného výživného je povinný vrátiť preddavkovo poskytnuté náhradné výživné, a to najviac do výšky, v ktorej bolo výživné zaplatené alebo vymožené. Ak súdny exekútor poukáže úradu sumu podľa osobitného predpisu,^{11a)} alebo ak centrum poukáže úradu sumu podľa § 15 ods. 5 písm. c) bodu 3b, povinnosť poberateľa náhradného výživného podľa prvej vety sa považuje za splnenú, a to do výšky poukázanej sumy; v tomto prípade úrad o povinnosti vrátiť preddavkovo poskytnuté náhradné výživné nerozhodne.

(2) Výživné dodatočne zaplatené povinnou osobou alebo vymožené v exekučnom konaní na vymoženie pohľadávky na výživnom sa zohľadňuje ako uhradené výživné od vzniku nároku na náhradné výživné.

^{10 ad)} § 62 zákona č. 36/2005 Z. z.

^{11 a)} § 29 ods. 10 písm. a) zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) a o zmene a doplnení ďalších zákonov v znení zákona č. 420/2019 Z. z. §) Zákon č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (správny poriadok) v znení neskorších predpisov.

(3) Pri opakovanom vzniku nároku na náhradné výživné tej istej oprávnenej osobe, výživné dodatočne zaplatené povinnou osobou alebo vymožené v exekučnom konaní na vymoženie pohľadávky na výživnom sa zohľadňuje ako uhradené výživné od prvého nároku na náhradné výživné tej istej oprávnenej osoby.

(4) Nárok na vrátenie náhradného výživného pre dodatočne zaplatené výživné alebo vymožené výživné v exekučnom konaní na vymoženie pohľadávky na výživnom zaniká uplynutím troch rokov odo dňa, keď úrad túto skutočnosť zistil, najneskôr uplynutím desiatich rokov odo dňa, za ktorý sa náhradné výživné poslednýkrát vyplátilo.

(5) Ak ide o náhradné výživné, na ktoré má nárok oprávnená osoba podľa § 2 ods. 1 písm. a) piateho bodu, úrad zúčtuje preddavkovo poskytnuté náhradné výživné s výživným alebo jeho časťou, ktoré povinná osoba zaplatila, alebo so sumou vymoženej istiny pohľadávky na výživnom alebo jej časťou poukázanou súdnym exekútorom alebo centrom úradu; odseky 1 až 4 sa v tomto prípade nepoužívajú.

§ 11

Konanie o náhradnom výživnom

(1) Na konanie o náhradnom výživnom sa vzťahuje správny poriadok,⁸⁾ ak tento zákon neustanovuje inak. Na konanie o náhradnom výživnom sa nevzťahujú ustanovenia § 18 ods. 3, § 33 ods. 2, § 60, 61 až 68 správneho poriadku.

(2) Ak ide o náhradné výživné, na ktoré má nárok oprávnená osoba

- a) podľa § 2 ods. 1 písm. a) prvého až štvrtého bodu, konanie o náhradnom výživnom sa začína na základe písomnej žiadosti,
- b) podľa § 2 ods. 1 písm. a) piateho bodu, konanie o náhradnom výživnom sa začína dňom, v ktorom bolo úradu doručené vykonateľné rozhodnutie súdu, ktorým bola povinnej osobe uložená povinnosť poukazovať výživné pre oprávnenú osobu úradu.

(3) Oprávnenú osobu, ktorá nemôže konať samostatne, zastupuje v konaní o náhradnom výživnom zákonný zástupca, a ak ide o konanie o náhradnom výživnom podľa

- a) § 2 ods. 1 písm. a) prvého bodu alebo druhého bodu fyzická osoba, ktorej má povinná osoba podľa rozhodnutia súdu platiť výživné pre oprávnenú osobu,
- b) § 2 ods. 1 písm. a) tretieho bodu alebo štvrtého bodu
 1. zariadenie sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately, ak je tejto oprávnenej osobe poskytovaná starostlivosť v zariadení sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately pobytovou formou z dôvodu výkonu rozhodnutia súdu o nariadení ústavnej starostlivosti, výkonu neodkladného opatrenia súdu alebo výkonu rozhodnutia súdu o uložení výchovného opatrenia,
 2. fyzická osoba, ktorej je táto oprávnená osoba zverená na základe rozhodnutia súdu do starostlivosti nahrádzajúcej starostlivosť rodičov,
- c) § 2 ods. 1 písm. a) piateho bodu fyzická osoba, ktorej je táto oprávnená osoba zverená na základe rozhodnutia súdu do starostlivosti nahrádzajúcej starostlivosť rodičov.

(4) Žiadosť obsahuje meno, priezvisko, rodné číslo a adresu pobytu podľa § 2 ods. 1 **písm. c)** oprávnenej osoby, európsky identifikátor judikatúry (ECLI) rozhodnutia súdu, na ktorého základe povinná osoba je povinná platiť výživné oprávnenej osobe, meno, priezvisko, rodné číslo a adresu fyzickej osoby zastupujúcej oprávnenú osobu v konaní o náhradnom výživnom podľa odseku 3 a názov, identifikačné číslo organizácie a sídlo zariadenia sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately, ak zastupuje oprávnenú osobu v konaní o náhradnom výživnom podľa odseku 3 písm. b) prvého bodu. Na výzvu úradu žiadateľ o náhradné výživné doplní ďalšie údaje, ktoré sú nevyhnutné na konanie o náhradnom výživnom.

(5) Ak rozhodnutie súdu, na ktorého základe povinná osoba je povinná platiť výživné oprávnenej osobe, neobsahuje európsky identifikátor judikatúry (ECLI), žiadosť obsahuje aj a) spisovú značku konania,

- b) dátum vydania rozhodnutia a

c) označenie súdu, ktorý rozhodnutie vydal.

(6) K žiadosti sa prikladá

- a) potvrdenie súdneho exekútora o doručení návrhu na vykonanie exekúcie na vymoženie pohľadávky na výživnom súdu,
- b) potvrdenie centra o postúpení návrhu na výkon rozhodnutia vo veci vymáhania výživného príslušnému prijímajúcemu orgánu v cudzine alebo potvrdenie, že vymáhanie výživného z cudziny nie je možné,
- c) potvrdenie útvaru sociálneho zabezpečenia¹²⁾ alebo Vojenského úradu sociálneho zabezpečenia¹³⁾ o výške sirotského výsluhového dôchodku, sirotských výsluhových dôchodkov, alebo potvrdenie o nepriznaní sirotského výsluhového dôchodku,
- d) oznámenie obsahujúce údaje v rozsahu meno, priezvisko, rodné číslo alebo dátum narodenia oprávnenej osoby na účel overenia statusu žiaka alebo študenta navštevujúceho školu so sídlom na území Slovenskej republiky alebo potvrdenie o návšteve školy, ak ide o žiaka alebo študenta navštevujúceho školu so sídlom mimo územia Slovenskej republiky.

(7) Povinnosť priložiť písomnosti podľa odseku 6 sa považuje za splnenú, ak možno údaje v nich obsiahnuté získať z informačných systémov podľa osobitného predpisu.^{9a)}

(8) O priznaní náhradného výživného a o zvýšení náhradného výživného sa písomné rozhodnutie nevyhotovuje.

(9) Odvolanie proti rozhodnutiu o znížení výšky náhradného výživného, o zastavení výplaty náhradného výživného alebo o zániku nároku na náhradné výživné nemá odkladný účinok.

(10) Úrad rozhodne o zmene poberateľa náhradného výživného, ktorý nie je oprávnenou osobou, ak oprávnená osoba, ktorá počas trvania nároku na náhradné výživné nadobudne plnoletosť, požiada úrad o vyplácanie náhradného výživného.

§ 12

Povinnosti pri poskytovaní náhradného výživného

(1) Poberateľ náhradného výživného je povinný

- a) bez zbytočného odkladu oznámiť úradu meno, priezvisko a adresu súdneho exekútora, ktorý bol poverený vykonaním exekúcie na vymoženie pohľadávky na výživnom; to neplatí, ak ide o náhradné výživné, na ktoré má nárok oprávnená osoba podľa § 2 ods. 1 písm. a) piateho bodu, b) informovať úrad o každej zmene skutočností rozhodujúcich na trvanie nároku na náhradné výživné, na jeho výšku a na jeho vyplácanie bez zbytočného odkladu, najneskôr do ôsmich dní odo dňa zmeny týchto skutočností,
- c) na výzvu úradu preukázať skutočnosti rozhodujúce na trvanie nároku na náhradné výživné, na jeho výšku a jeho vyplácanie, a to v lehote určenej úradom.

(2) Na účely posúdenia nároku na náhradné výživné je na výzvu úradu

- a) Sociálna poisťovňa povinná predložiť potvrdenie o výške sirotského dôchodku, potvrdenie o nepriznaní sirotského dôchodku alebo o odňatí sirotského dôchodku,
- b) útvar sociálneho zabezpečenia⁹⁾ alebo Vojenský úrad sociálneho zabezpečenia⁹⁾ povinný predložiť potvrdenie o výške sirotského výsluhového dôchodku, potvrdenie o nepriznaní sirotského výsluhového dôchodku alebo o odňatí sirotského výsluhového dôchodku.

¹²⁾ Zákon č. 328/2002 Z. z. o sociálnom zabezpečení policajtov a vojakov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

¹³⁾ a) Zákon č. 177/2018 Z. z. o niektorých opatreniach na znižovanie administratívnej záťaže využívaním informačných systémov verejnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov (zákon proti byrokrácii) v znení neskorších predpisov.

(3) Osoby uvedené v odseku 2 predkladajú úradu potvrdenia podľa odseku 2 písomne a bezplatne v lehote do ôsmich dní od doručenia výzvy. Úrad sa s osobami uvedenými v prvej vete môže dohodnúť na poskytnutí informácií aj inak.

(4) Úrad je povinný

- a) bez zbytočného odkladu po vydaní rozhodnutia o priznaní náhradného výživného podľa § 2 ods. 1 písm. a) prvého bodu alebo druhého bodu a **písm. b) a c)** oznámiť súdnemu exekútorovi alebo centru poskytovanie náhradného výživného,
- b) do troch pracovných dní odo dňa doručenia oznámenia súdneho exekútora podľa osobitného predpisu¹⁴⁾ alebo oznámenia centra podľa § 15 ods. 5 písm. c) druhého bodu oznámiť súdnemu exekútorovi alebo centru sumu preddavkovo vyplateného náhradného výživného, najviac v sume oznámenej vymoženej istiny pohľadávky na výživnom zníženej o sumu bežného výživného, ktorú má poukázať úradu,
- c) bezodkladne oznámiť orgánom činným v trestnom konaní^{15a)} podozrenie zo spáchania trestného činu zanedbania povinnej výživy voči oprávnenej osobe,
- d) bez zbytočného odkladu oznámiť súdnemu exekútorovi alebo centru zánik povinnosti vrátiť preddavkovo poskytnuté náhradné výživné.

(5) Povinnosti poberateľa náhradného výživného podľa odseku 1 sa považujú za splnené, ak sú skutočnosti rozhodujúce na trvanie nároku na náhradné výživné, na jeho výšku a na jeho vyplácanie úradu známe z výkonu jeho úradnej činnosti alebo ich môže úrad získať z informačných systémov podľa osobitného predpisu.^{9a)}

§ 12a

Spracúvanie osobných údajov

(1) Úrad a ústredie práce, sociálnych vecí a rodiny (ďalej len „ústredie“) spracúvajú na účel poskytovania náhradného výživného osobné údaje

- a) v rozsahu meno, priezvisko, rodné číslo, trvalý pobyt a ďalšie osobné údaje uvedené v žiadosti a v prílohách žiadosti podľa § 11 a osobné údaje podľa § 12 ods. 2 o
 - 1. oprávnenej osobe,
 - 2. zákonnom zástupcovi oprávnenej osoby,
 - 3. fyzickej osobe, ktorej je oprávnená osoba zverená na základe rozhodnutia súdu do starostlivosti nahrádzajúcej starostlivosť rodičov,
 - 4. fyzickej osobe, ktorej má povinná osoba podľa rozhodnutia súdu platiť výživné pre oprávnenú osobu,
 - 5. povinnej osobe,
- b) o fyzickej osobe uvedenej v rozhodnutí súdu vo veciach starostlivosti o maloletých, ak nejde o osobný údaj podľa písmena a).

(2) Úrad a ústredie poskytujú osobné údaje, ktoré spracúvajú podľa odseku 1, orgánu verejnej moci a inej právnickej osobe alebo fyzickej osobe, ak je to nevyhnutné na plnenie ich úloh podľa osobitného predpisu.^{16b)}

(3) Úrad a ústredie môžu na účely konania o náhradnom výživnom získavať osobné údaje kopírovaním, skenovaním alebo iným zaznamenávaním úradných dokladov na nosič informácií.

§ 13

¹⁴⁾ § 59 ods. 4 písm. b) zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 233/1995 Z. z. v znení zákona č. 420/2019 Z. z.

^{15a)} § 10 Trestného poriadku.

^{16b)} Napríklad § 34 zákona č. 30/2019 Z. z. o hazardných hrách a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

Správne delikty

2. Úrad je oprávnený uložiť pokutu subjektom uvedeným v § 12 ods. 2 za nesplnenie povinností ustanovených v § 12 ods. 2 do výšky 331,93 eura.

3. Úrad pri ukladaní pokuty podľa odseku 1 a určení výšky pokuty prihliada na závažnosť nesplnenia povinností. Za závažné porušenie povinností sa považuje najmä opakované a neodôvodnené nesplnenie povinností ustanovených v § 12 ods. 2.

4. Ak úrad v rozhodnutí o pokute určí osobe uvedenej v § 12 ods. 2 lehotu na splnenie povinností podľa § 12 ods. 2 a táto osoba v určenej lehote povinnosť nesplní, môže úrad uložiť pokutu opakovane za nesplnenie tej istej povinnosti.

5. Pokutu podľa odseku 1 môže úrad uložiť do jedného mesiaca odo dňa uplynutia lehoty na splnenie povinností podľa § 12 ods. 2 a opakovanú pokutu podľa odseku 3 môže úrad uložiť do jedného mesiaca odo dňa uplynutia lehoty na splnenie povinností uvedenej v rozhodnutí o pokute. § 14

Priestupky

(1) Priestupku sa dopustí poberateľ náhradného výživného, ak opakovane a neodôvodnene nesplní povinnosť ustanovenú v § 12 ods. 1 písm. c).

(2) Za priestupok podľa odseku 1 môže úrad uložiť pokutu do výšky 165,96 eura.

(3) Pri ukladaní pokuty podľa odseku 2 a určení výšky pokuty úrad prihliada na následky nesplnenia povinnosti.

(4) Na konanie o priestupkoch sa vzťahuje osobitný predpis.¹⁷⁾

§ 15

Spoločné ustanovenia

(1) Sumy vrátené na náhradnom výživnom, ktoré sa vyplatili neprávom alebo vo vyššej sume, ako patrili, a suma uhradenej pokuty sú príjmom štátneho rozpočtu.

(2) Výživné poukázané úradu na základe rozhodnutia súdu o uložení povinnosti povinnej osobe poukazovať výživné pre oprávnenú osobu úradu,⁶⁾ môže úrad previesť na samostatný účet úradu.

(3) Nárok na náhradné výživné nemožno postúpiť.

(4) Ak sa náhradné výživné priznalo pred smrťou oprávnenej osoby, splatné sumy, ktoré sa nevyplatili do dňa smrti oprávnenej osoby, sa nevyplatia.

(5) Ak sa výkon rozhodnutia vo veci vymáhania výživného uskutočňuje v cudzine

- a) pre viac oprávnených osôb a nemožno zistiť výšku sumy vymoženej istiny pohľadávky na výživnom príslúchajúcej konkrétnej oprávnenej osobe, suma vymoženej istiny pohľadávky na výživnom sa rozpočíta na každú oprávnenú osobu rovnomerne,
- b) časť sumy vymoženej istiny pohľadávky na výživnom najviac v sume výživného určeného rozhodnutím súdu sa považuje za sumu istiny vymoženého bežného výživného za kalendárny mesiac, v ktorom bola platba prijatá na účet centra,
- c) centrum
 - 1. oznámi úradu ukončenie vymáhania výživného z cudziny do ôsmich dní odo dňa tohto ukončenia,
 - 2. oznámi úradu sumu vymoženého výživného pre oprávnenú osobu do piatich pracovných dní odo dňa prijatia platby z cudziny na účet centra,

¹⁷⁾

Zákon Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov.

3. vymožené výživné poukáže v sume

3a. bežného výživného podľa písmena b) bez zbytočného odkladu oprávnenej osobe,

3b. zodpovedajúcej sume uvedenej v oznámení úradu podľa § 12 ods. 4 písm. b) v lehote desiatich pracovných dní od doručenia oznámenia na účet príslušného úradu,

3c. rozdielu medzi sumou vymoženého výživného a sumami podľa bodov 3a a 3b oprávnenej osobe.

§ 16

Prechodné ustanovenia

- (1) O podaných žiadostiach o náhradné výživné, o ktorých sa nerozhodlo do 30. júna 2008, sa rozhodne podľa tohto zákona.
- (2) Trvanie nároku na náhradné výživné, na ktoré vznikol nárok pred 1. júlom 2008 a ktoré sa vypláca po 30. júni 2008, úrad prehodnotí podľa tohto zákona do 30. septembra 2008.
- (3) Pohľadávka, ktorá vznikla z poskytnutého náhradného výživného do 30. júna 2008, sa vymáha podľa zákona účinného do 30. júna 2008.
- (4) Ak rozhodnutie o úhrade náhrady za poskytnuté náhradné výživné a o úhrade penále nenadobudlo právoplatnosť do 30. júna 2008, úrad toto konanie zastaví.
- (5) Ak rozhodnutie o úhrade penále nadobudlo právoplatnosť do 30. júna 2008 a penále sa nezaplatilo, povinnosť zaplatiť penále zaniká. Penále zaplatené po 1. júli 2008 úrad povinnej osobe vráti.
- (6) Ak rozhodnutie o náhradnom výživnom nenadobudlo právoplatnosť do 30. júna 2008 z dôvodu, že bolo proti nemu podané odvolanie, odvolací orgán zruší toto rozhodnutie a vráti vec prvostupňovému orgánu, ktorý postupuje podľa tohto zákona.

§ 16a

Prechodné ustanovenia k úpravám účinným od 1. júla 2018

- (1) Pohľadávka, ktorá vznikla z poskytnutého náhradného výživného do 30. júna 2018, sa vymáha podľa zákona účinného do 30. júna 2018.
- (2) Náhradné výživné podľa § 2 ods. 1 písm. a) a ods. 2 a 3 poskytované do 30. júna 2018 sa od 1. júla 2018 považuje za preddavkovo poskytované náhradné výživné.

Prechodné ustanovenia k úpravám účinným od 1. januára 2020

§ 16b

V konaní o náhradnom výživnom, ktoré sa začalo a právoplatne neskončilo do 31. decembra 2019, sa priemerný mesačný príjem oprávnenej osoby podľa § 2 ods. 2 písm. b) za obdobie do 31. decembra 2019 posudzuje podľa tohto zákona v znení účinnom od 1. januára 2020.

§ 16c

Konanie o vrátení preddavkovo poskytnutého náhradného výživného, ktoré sa začalo a právoplatne neskončilo do 31. decembra 2019, sa dokončí podľa tohto zákona v znení účinnom do 31. decembra 2019.

§ 16d

- (1) Úrad je povinný do 15. januára 2020 vyzvať súdneho exekútora na zaslanie potvrdenia o priebehu exekučného konania a o stave exekúcie a centrum na zaslanie potvrdenia o stave a priebehu výkonu rozhodnutia za obdobie od posledného prehodnotenia trvania nároku na náhradné výživné do 31. decembra 2019. Súdny exekútor a centrum sú povinní zaslať úradu potvrdenie podľa prvej vety do ôsmich dní od doručenia výzvy.

(2) Ak vznikom skutočnosti preukázanej potvrdením podľa odseku 1 je splnená podmienka pre vznik povinnosti poberateľa náhradného výživného vrátiť preddavkovo poskytnuté náhradné výživné, úrad rozhodne o povinnosti vrátiť preddavkovo poskytnuté náhradné výživné podľa tohto zákona v znení účinnom do 31. decembra 2019.

§ 16e

Prechodné ustanovenia k úpravám účinným od 1. júla 2022

(1) Nárok na náhradné výživné oprávnenej osoby podľa § 2 ods. 1 písm. a) piateho bodu, ktorá k 30. júnu 2022 má nárok na opakovaný príspevok dieťaťu zverenému do náhradnej starostlivosti,^{7ac)} vzniká od prvého dňa kalendárneho mesiaca nasledujúceho po kalendárnom mesiaci, v ktorom rozhodnutie úradu o prehodnotení nároku na opakovaný príspevok dieťaťu zverenému do náhradnej starostlivosti podľa osobitného predpisu¹⁸⁾ nadobudlo právoplatnosť.

(2) Ak oprávnená osoba podľa § 2 ods. 1 písm. a) piateho bodu nemala k 30. júnu 2022 nárok na opakovaný príspevok dieťaťu zverenému do náhradnej starostlivosti^{7ac)} a úradu bolo doručené rozhodnutie súdu, ktorým bola povinnej osobe uložená povinnosť poukazovať výživné dieťaťu prostredníctvom úradu, úrad začne konanie o náhradnom výživnom oprávnenej osoby podľa § 2 ods. 1 písm. a) piateho bodu z vlastného podnetu.

§ 17

Zrušovacie ustanovenie

Zrušuje sa zákon č. 452/2004 Z. z. o náhradnom výživnom v znení zákona č. 613/2004 Z. z.

Čl. II

Zákon č. 36/2005 Z. z. o rodine a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení nálezů Ústavného súdu Slovenskej republiky č. 615/2006 Z. z. sa mení a dopĺňa takto:

1. V § 79 sa vypúšťa odsek 2.
Doterajší odsek 3 sa označuje ako odsek 2.
2. Vypúšťa sa poznámka pod čiarou k odkazu 16.
3. § 80 znie:

„§ 80

Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny môže poskytovať náhradné výživné na zabezpečenie výživy oprávneného podľa osobitného predpisu.^{17a)}“ Poznámka pod čiarou k odkazu 17a znie:

„17a) Zákon č. 201/2008 Z. z. o náhradnom výživnom a o zmene a doplnení zákona č. 36/2005 Z. z. o rodine a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení nálezů Ústavného súdu Slovenskej republiky č. 615/2006 Z. z.“.

Čl. III

Tento zákon nadobúda účinnosť 1. júla 2008.

Strana

Ivan Gašparovič v. r.

Pavol Paška v. r.

Robert Fico v. r.

¹⁸⁾

§ 19c ods. 1 zákona č. 627/2005 Z. z. v znení zákona č. 107/2022 Z. z.

Vydavateľ Zbierky zákonov Slovenskej republiky, správca obsahu a prevádzkovateľ právneho a informačného portálu Slov-Lex dostupného na webovom sídle www.slov-lex.sk je
Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky, Račianska 71, 813 11 Bratislava, tel.: +421 2 888 91 864, +421 2 888 91 865, e-mail: helpdesk@slov-lex.sk.

Poznámky:

- 1) § 3 zákona č. 600/2003 Z. z. o prídavku na dieťa a o zmene a doplnení zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení zákona č. 532/2007 Z. z.
- 2) § 74 zákona č. 305/2005 Z. z. o sociálnoprávnej ochrane detí a o sociálnej kuratele a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 61/2018 Z. z.
- 3) Nariadenie Rady (ES) č. 4/2009 z 18. decembra 2008 o právomoci, rozhodnom práve, uznávaní a výkone rozhodnutí a o spolupráci vo veciach vyživovacej povinnosti (Ú. v. EÚ L 7, 10. 1. 2009) v platnom znení.
- 4) Vyhláška ministra zahraničných vecí č. 33/1959 Zb. o Dohovore o vymáhaní výživného v cudzine.
Vyhláška ministra zahraničných vecí č. 14/1974 Zb. o Dohovore o uznaní a vykonateľnosti rozhodnutia o vyživovacej povinnosti k deťom.
Vyhláška ministra zahraničných vecí č. 132/1976 Zb. o Dohovore o uznávaní a výkone rozhodnutí o vyživovacej povinnosti.
- 5) § 2 písm. c) zákona č. 601/2003 Z. z. o životnom minime a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.
- 6) § 45 a 51 zákona č. 36/2005 Z. z. o rodine a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.
- 7) § 12a ods. 1 písm. a) prvý bod alebo druhý bod zákona č. 600/2003 Z. z. v znení neskorších predpisov.
- 7a) § 12a ods. 3 zákona č. 600/2003 Z. z. v znení neskorších predpisov.
- 7ab) § 12a ods. 8 zákona č. 600/2003 Z. z. v znení neskorších predpisov.
- 7a) § 29 ods. 10 písm. a) zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) a o zmene a doplnení ďalších zákonov v znení zákona č. 420/2019 Z. z.
- 7ac) § 5 zákona č. 627/2005 Z. z. o príspevkoch na podporu náhradnej starostlivosti o dieťa v znení neskorších predpisov.
- 7ad) § 62 zákona č. 36/2005 Z. z.
- 8) Zákon č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (správny poriadok) v znení neskorších predpisov.
- 9) Zákon č. 328/2002 Z. z. o sociálnom zabezpečení policajtov a vojakov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.
- 9a) Zákon č. 177/2018 Z. z. o niektorých opatreniach na znižovanie administratívnej záťaže využívaním informačných systémov verejnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov (zákon proti byrokracii) v znení neskorších predpisov.
- 10) § 59 ods. 4 písm. b) zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 233/1995 Z. z. v znení zákona č. 420/2019 Z. z.
- 10a) § 10 Trestného poriadku.
- 10b) Napríklad § 34 zákona č. 30/2019 Z. z. o hazardných hrách a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.
- 11) Zákon Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov.
- 12) § 19c ods. 1 zákona č. 627/2005 Z. z. v znení zákona č. 107/2022 Z.